JUNIJ
15 S Vid
16 Č Rešnje Telo
14 P Janez Fr. R. +
18 S Marko in Marc.
19 N 2. Pobink.
20 P Silverij
21 T Alojzij, spoz.
22 S Pavlin
23 Č Eberhard, škof
24 P Janez Krst. +
25 S Ema
26 N 3. pobink.
27 P Vladislav
28 T Irenej, škof
29 S Peter in Pavel
30 Č Spom. sv.Pavla

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 122. CHICAGO, ILL., PETEK, 24. JUNIJA — FRIDAY, JUNE 24, 1938 LETNIK (VOL). XLVII.

Angleška javnost proti vladi - Priporočilo katol. lista

Nevolja proti Chamberlainu in njegovi vladi postaja v angleški javnosti čim dalje bolj izrazita. — Rahle kritike se čujejo celo iz vrst konservativne stranke same. — Zopet dve angleški ladji potopljeni v Španiji.

London, Anglija. — Mahedrava tujezemska politika, ki jo vodi angleška vlada min. predsednika Chamberlaina, je pričela angleški javnosti že tako občutno iti na živce, da se že na vseh krajih kaže nezadovoljstvo. Angleže jezi, da dobiva tujezemstvo vtis, da izraža ravnanje članov angleškega kabineta, ki jih je v četrtek ožigosal bivši min. predsednik Lloyd George kot "skupino starih tet", celotno javno mnenje angleškega prebivalstva, kar smatrajo kot sramoto za angleški ponos.

Res je sicer, da večina v parlamentu še vedno uslužno prikima k temu, kar pove Chamberlain, toda poizvedbe so pokazale, da je enako res, da bi volilci temeljito pomedli s konservativno stranko, ki je zdaj na vladi, ako bi se točasno vršile volitve. Dognalo se je namreč, da bi se niti v enem volilnem okrožju, ki so bila doslej trdno za konservativno stranko, ne mogla zdaj vlada 100 odstotno zanašati na zmago; v drugih okrožjih, kjer se je pri raznih volitvah mnenje izpreminjalo, a so volila konservativno v 1935, se pa zdaj pojavlja naravnost sovražnost proti vladi.

Take izgube na popularnosti konservativna stranka seveda ne more mirno prenesti in zato se je pričela oglašati kritika proti Chamberlainu celo iz njenih lastnih vrst. Tako na rahel način opominja list London Times, v katerem je doslej našel Chamberlain svoje glavno oporišče,da bi bilo vendar dobro, ako bi se izvedle izpremembe v vladi in bi Chamberlain odložil del svojih opravil na druge rame. To se nanaša na nevoljo, ki jo od časa do časa pokažejo ministri sami, ker hoče Chamberlain na svojo lastno roko vse voditi, ne, da bi koga vprašal za svet. Zlasti zunanji min. Halifax igra v vladi le nekako figuro, kajti Chamberlain vodi vso zunanjo politiko sam.

Ve pa tudi Chamberlain sam, da se dviga upor proti njemu, toda, namesto, da bi izpremenil svojo smer, le še z čim večjo trdovratnostjo tišči v tabor fašističnih držav. Vso svojo politično karijero je očividno zastavil v sporazum z Italijo in ve, da je od uspeha ali neuspeha tega sporazuma odvisna njegova bodočnost; zato tako pritiska na skorajšnje uveljavljenje sporazuma. Da bi pa malo potolažil angleško javnost, je nedavno skušal dobiti nazaj v vlado popularnega A. Edena, bivšega zun. ministra. Ta pa se je za čast odločno zahvalil, češ, da se ne mara družiti z vlado, dokler zasleduje tako zunanjo politiko kakor jo Chamberleinova.

Nov vihar protestov je dvignil Chamberlain, ko je v torek ponovno povdaril v parlamentu, da angleške ladje ne morejo pričakovati nikake protekcije vlade, dokler so v španskih vodah. In takoj drugi dan ste bili blizu Valencije potopljeni zopet dve angleški ladji!

PREDSEDNIK BO GOVORIL

Bržkone bo razmotrival o delu za pobijanje depresije.

—o—

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt bo imel ta petek zvečer zopet enega svojih 'domačih govorov' na radio za ameriško prebivalstvo. Kakor je omenil, bo obravnaval razne splošne točke,vendar pa se pričakuje, da bo glavni predmet novo gibanje vlade za pobijanje depresije, zlasti pa še delo WPA, ki se bo znova oživelo z velikimi skladi, katere je zadnji kongres v ta namen odobril. Tozadevni zakon je predsednik podpisal to sredo ter je obenem pripomnil,da bo delo na WPA projektih tekom dveh mesecev v polnem razmahu.

—o—

NOVICA! MED JAPONSKO IN KITAJSKO BO VOJNA!

Tokio, Japonska. — Tujezemstvo, ki je mislilo, da ste Japonska in Kitajska že skoraj leto dni med seboj v vojni, se je motilo. Nobene vojne ni bilo; vse, kar je Japonska doslej počenjala, je bilo le prijateljsko urejevanje notranjih razmer na Kitajskem. Ker pa kruti Kitajci očividno ne razumejo ljubečega japonskega srca, bo Japonska šele zdaj začela rabiti silo in bo Kitajski napovedala vojno. Ta korak namerava podvzeti vlada, kakor trdijo poročilo v tukajšnjih listih. Resnični vzrok za to je v tem, ker bi Japonska rada zavezala roke tujezemskim državam, da bi ne pošiljale Kitajski orožja; ako bi namreč uradno obstojala vojna, bi s takim činom druge države kršile nevtralnost, dočim jim zdaj Japonska tega ne more očitati, ker ni vojne.

—o—

POLITIČNIH KANDIDATOV NE MANJKA

Albany, N.Y. — Komaj par ur po pogrebu pokojnega zveznega senatorja Copelanda se je oglasil zadnji torek tukajšnji governer Lehman in objavil, da bo on sam kandidiral na izpraznjeno senatorsko mesto, ako bo demokratska stranka pristala na njegovo nominacijo. In par ur po tej objavi se je že tudi priglasil drugi mož za governersko nominacijo, namreč generalni pravnik J. J. Bennett, Jr. Lehmanov governerski rok poteče z 31. decembrom. Zaradi Copelandove smrti bodo volilci v državi New York letos pri novemberskih volitvah volili hkrati dva senatorja, kar je prvikrat v zgodovini države. Za drugo mesto bo najbrž ponovno kandidiral dosedanji senator Wagner.

UGODNA NAPOVED

Babson pravi, da smo na potu izboljšanja.

—o—

Beloit, Wis. — Znani gospodarski izvedenec Roger Babson iz Bostona je ta četrtek,ko je ob neki priliki nastopil tukaj s svojim govorom, izrazil dejstvo, da je ameriški biznes na poti izboljšanja in da se lahko pričakuje od meseca do meseca več zaposlitve in več prodaj. Obenem je mož izrazil pameten nasvet, naj se prenehajo politična in osebna nasprotstva ter naj obe glavni stranki ne grizete več druga druge, marveč sodelujete med seboj za izboljšanje. Pogoji za izboljšanje so dani, je dejal, kajti že celih 16 let ni čakalo toliko brezdelnega denarja, da se ga uporabi, kakor ga zdaj.

—o—

KJE JE KAK MURPHY?

Paxton, Mass. — Klic je šel po vseh vzhodnih delih Unije, naj se priglasi oseba, ki se piše Murphy, in odziv je bil presenetljivo dober. Celih 10,000 Murphijev in Murphičkov se je steklo skupaj na zborovanje, ki se je vršilo zadnji torek na farmi sodnika Ch. S. Murphija v tukajšnji bližini. Da se Murphiji niso dolgočasili, je odbor, ki je imel celo stvar v oskrbi, priredil razne zabavne točke. Med drugim se je vršil kontest lepotic,mladih Murphijk, nato pa kontest med družinami Murphy, ki imajo največ otrok. Prvo mesto pri tem je odnesla družina D. J. Murphy iz Millis, Mass., ki je pripeljala na piknik dvanajst članov svojega naraščaja.

—o—

SMRTNA NESREČA LETALCA

Chicago, Ill. — Na letališču Curtiss-Reynolds v Glenview je zadnji torek našel smrt 27 letni pilot Russell Stevenson, 7301 Sheridan rd., njegov potnik, lastnik letala, je pa zadobil nevarne poškodbe. Letalo, s katerim sta se dvignila, je treščilo na zemljo, ko je doseglo višino 250 čevljev. Do nesreče je prišlo očividno vsled tega, ker je zmanjkalo gasolina.

—o—

Širite in priporočajte list 'Amerikanski Slovenec"!

NOV ZDRAVNIK

DR. FRANK GRILL, JR.,

ki si je svoj doktorski naslov pridobil po nedavno končanih študijah na Loyola univerzi v Chicagi. Mladi rojak je sin znane družine Frank in Mary Grill v Chicagi. Njegov oče je lastnik pralniškega podjetja.

KRIŽEM SVETA

— **Perpignan, Francija.** — Od španske vlade je prispela zadnji torek semkaj pošiljka srebra, vredna nad dva milijona dolarjev, ki je namenjena za Zed. države. Pred mesecem dni je španska vlada poslala v Ameriko na enak način srebra za 26 milijonov dolarjev.

— **London, Anglija.** — Vojni tajnik Hore-Belisha se je v torek izrazil, da je oboroževanje Anglije že toliko napredovalo, da je država pripravljena za obrambo. Točasno potroši vlada za orožje vsak dan do pet milijonov dolarjev.

— **Dunaj, Avstrija.** — Neki visoki nazijski uradnik je izpovedal, da bo bivši kancler Schuschnigg kmalu izpuščen in da mu bo dovoljeno, da odide v pregnanstvo v Italijo. Zdaj je Schuschnigg še vedno zaprt.

—o—

POTRES V JUŽNI EVROPI

Atene, Grčija. — Resen potres so zadnji torek občutili razni kraji na Grškem, ki je bil ponekod, zlasti pri Korintu, tako silen, da se je porušilo nekaj starih poslopij. O potresnih sunkih pa poročajo tudi iz notranje Rusije, ob meji Kitajske, kjer se je tudi podrlo par poslopij.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

ZA NEVTRALNOST V ŠPANIJI

Katoliški tednik priporoča katoličanom, naj se raje zanimajo za Ameriko kakor za — Španijo.

—o—

Chicago, Ill. — Katoliška tedenska revija "Commonweal" ima v izdaji tega tedna članek, v katerem nujno priporoča svojim čitateljem, naj se postavijo na popolno nevtralnost glede dogodkov, ki se vrše v Španiji, češ, da se z zavzemanjem enega ali drugega stališča le ojačuje nevarnost fašizma in komunizma v Ameriki sami.

List, ki pa obenem povdarja, da si ne lasti take avtoritete, da bi se morali vsi katoličani postaviti na njegovo stališče, pravi, da obe španski stranki vključujete elemente, ki bi jih nihče ne želel, da bi dobili vstop v Ameriko. Niti ena, niti druga stranka se namreč ne kaže, da bi zastopala popolne pravice, kaj takega, kakor jih uživamo v Ameriki. Poleg tega pa tudi namiguje list, da pravzaprav ne vemo, kak je položaj v Španiji v resnici. Generala Franka se obdolžuje, da je fašist; on sam to zanika. Enako pa tudi zanika madridska vlada, da ni protikrščanska, kakor se jo žigosa, marveč, da je nasprotna samo "političnemu katolicizmu." Zato je najboljše, da držimo roke proč, pravi list, in se zanimajmo raje za svojo lastno deželo, Ameriko, da jo izboljšamo.

—o—

POGROM PROTI AVSTRIJSKI DUHOVŠČINI

Berlin, Nemčija. — Pod enako pretvezo kakor prej v Nemčiji skušajo naziji oblatiti pred javnostjo zdaj še avstrijsko duhovščino. Zadnji torek je bilo aretiranih 60 duhovnikov s starim trikom, namreč pod obdolžbo nemoralnosti.

—o—

ČASTEN REKORD

Rockford, Ill. — Na tukajšnji višji šoli ste bila letos dva graduanta, ki imata svojevrsten časten rekord, namreč, da nista bila celih 12 let, kar sta hodila v šolo, niti enkrat pozna, niti nista izostala. Eden od teh je Howard S. Nordenberg, druga pa je deklica Elma J. Braid.

SHRAMBA ZA SREBRO

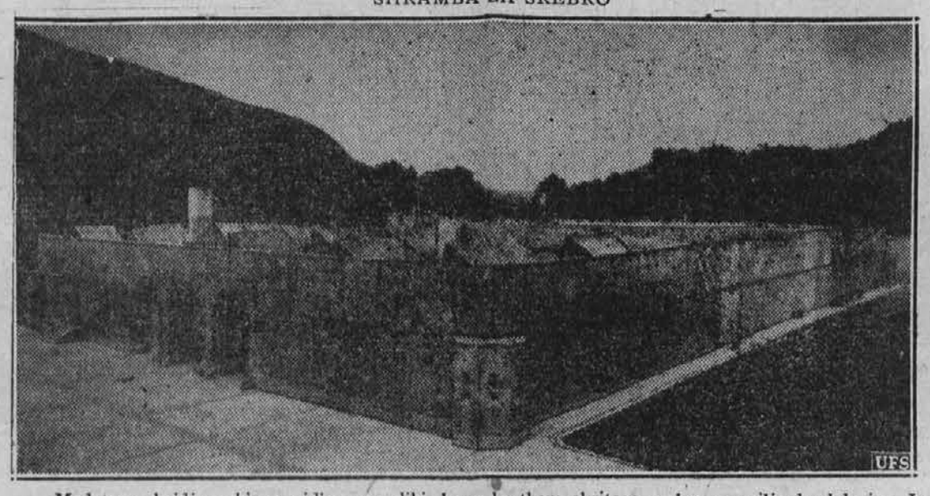

Med tem obzidjem, ki ga vidimo na sliki, bo v kratkem skritega srebra za miljardo dolarjev. Je to nova vladna shramba za srebro, ki je bila zgrajena s stroški pol milijona dolarjev na rezervaciji vojaške akademije v West Point, N. Y.

Iz Jugoslavije

Pretresljiva nesreča v Dražencih pri Ptuju, kjer je pod gorečim tramovjem obležal 14 letni sin revne vdove. — Pustolovščina šestletnega otroka. — Smrtna kosa in drugo iz starega kraja.

Žalostna smrt junaškega reševalca

Ptuj, 4. junija. — Včeraj popoldne se je pripetila v Dražencih pri Turnišču na Dravskem polju pretresljiva nesreča. Posestnica Marija Krumpak v Dražencih je odšla včeraj popoldne na precej oddaljeno njivo na delo, doma pa je ostal samo njen 14letni sin Alojzij. Naenkrat je popoldne okoli pol treh izbruhnil na gospodarskem poslopju Krumpakovega posestva požar. Ne ve se, kako je ogenj nastal, morda ga je zanetila zlobna roka, ali pa nesrečen slučaj. Mladi Alojzij, ki je bil sam doma, se je junaško postavil požarni nevarnosti po robu. Njihova hiša leži bolj na samem, pa ni mogel tako kmalu pričakovati pomoči od sosedov, ki so bili poleg tega še vsi na poljih. Ko je videl, da se požar bliskovito širi in da je v nevarnosti živina v hlevu, je vdrl v goreče poslopje ter se mu je res posrečilo odvezati živino ter jo spraviti iz gorečega in zadimljenega hleva. Potem pa je hotel rešiti še vozove iz šupe poleg hleva. Nekaj vozov je že spravil na varno, ko pa je vnovič planil v šupo, da bi izvlekel zadnji voz, se je goreče gospodarsko poslopje zamajalo ter se zrušilo. Tramovje, goreča slama in seno je zatrpalo nesrečnega fanta, da je našel pod ruševinami strašno smrt. V tistem trenutku so dospeli na mesto požara gasilci iz Hajdine s svojo motorko, ker pa ni bilo v bližini hiše vode, niso mogli pomagati. Nihče tudi ni vedel, da se nahaja pod ruševinami gorečega gospodarskega poslopja fant, ki je bil takrat morda tudi še pri življenju ter bi ga takojšnja pomoč morebiti še lahko rešila. Šele čez nekaj časa je prispela z njive domov posestnica Marija Krumpak. Prvo vprašanje je bilo, kje je njen 14-letni sin Lojze. Gasilci ga niso nikjer videli in takoj se je v materi porodila strašna slutnja, da je sin našel smrt v plamenih. Gasilci so res začeli takoj s kavlji razkopavati ruševine in so naleteli pod ruševinami šupe na žalostno odkritje. Našli so zoglenelo truplo mladega junaka, ki je pri reševanju imetja svoje matere našel smrt v plamenih. Slučaj je tembolj tragičen, ker je Krumpakovi pred 14 dnevi umrl njen soprog, sedaj pa ji je usodna nesreča ugrabila še sina.

—o—

Orožnikov se je zbal

Kranj, 2. junija. — Ker se ni udeležil ljudskošolske proslave 6 letni sin brivskega mojstra Franci Sonc v Kranju, ga je njegov oče ostro pokaral in mu zapretil, da bodo mogoče zaradi tega orožniki prišli po njega. Fantek je grožnjo vzel resno in zato zbežal od doma. Odločil se je za odhod v Ljubljano, kjer ima njegov oče veliko znancev in tudi srečno prispel peš v Ljubljano. Da ga pa ne bi ljudje poslali nazaj, je pripovedoval vsakomur, da gre po očetovem naročilu obiskat strica. Po Ljubljani se je potikal do sobote in je bil tako previden, da ni prišel nič s stražniki v zvezo. V soboto zvečer ob pol 12 pa ga je opazil v Št. Vidu šofer Goričanovega avtobusa in da odpeljal v Kranj. V Kranju je bilo seveda vse zaprto in fantek si je poiskal v gospodarskem poslopju hotela "Jelen" prenočišče. Prihodnje jutro se je spet iz strahu pred orožniki podal na negotovo pot in tako v nedeljo zvečer prispel v Zg. Duplje pri Križah, kjer je bil v gostilni "Pri Franceljnu" deležen gostije in se pošteno nasitil raznih dobrih stvari. Še isti večer si je poiskal pri sosedu službo kravjega pastirja in ostal pri tem kmetu do srede, 1. junija, ko je fantkov oče zvedel zanj in ga odpeljal domov. Fantek je bil seveda še najbolj vesel, morda še bolj kakor krofov in potice v Dupljah, posebno ko je videl, da ne bo imel z orožniki nič opravka.

—o—

Težka nesreča

V ljubljansko bolnico je bil pripeljan 41 letni voznik Ivan Levstik iz Travnika v Loškem potoku. Vozil je les iz gozda, pa se je tovor zrušil nanj in ga močno in nevarno poškodoval.

—o—

Lepa starost

V Ljubljani je umrla Uršula Kimovec, ki je dočakala lepo starost, 85 let. Pokopana je bila k Sv. Križu.

—o—

V Savo

Po banovinski cesti ob Savi blizu Trbovelj je kolesaril 16 letni Jože Benegalij. Vozil je tako hitro, da ga je na ostrem ovinku pod železniško postajo v Hrastniku vrglo v velikem loku čez nizek zid v kamenito strugo Save. Fant je obležal nezavesten na obrežju Save in so ga morali odpeljati v celjsko bolnico.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo po dnevnem kurzu in so dostavljene prejemnikom brez vsakega odbitka na dom potom pošte. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo: Za:	Din:	V Italijo: Za:	Lir:
$ 2.55	100	$ 6.50	100
$ 5.00	200	$ 12.25	200
$ 7.20	300	$ 30.00	500
$10.00	420	$ 57.00	1000
$11.65	500	$112.50	2000
$23.00	1000	$167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust

Za izplačila v dolarjih:
Za $ 5.00 pošljite ..... $ 5.75
Za $10.00 pošljite $10.85
Za $25.00 pošljite $26.00

Vsa pisma pošljite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Pota diktatorjev

Nekako prisiljeno priznanje raznih držav, da je Italija upravičena do Etijopije po zmagi, se zdi, da je začasno zadovoljilo italijansko javnost. Sicer so italijanski krogi v zmoti, če smatrajo to priznanje, za priznanje njihove upravičenosti do Etijopije. To priznanje je le nekako priznanje obstoječih razmer po italijanski zmagi. Kar se tiče italijanske pravice in upravičenosti v tej zadevi, je mnenje mednarodne javnosti čisto drugačno.

S tem, da mednarodna javnost nekako prisiljeno priznava italijansko zmago v Etijopiji, Italija ni mnogo pridobila. Kako je Italija gospodarsko zadovoljna s svojo mago v Afriki, je glavno vprašanje. Ne pa to, če je Italija s svojim kljubovanjem 53 narodom, kakor se to italijanski tisk rad bahavo ponaša izšla iz borbe "zmagovita". Fašistični gospodarstveniki že priznavajo, da bo vzelo cele generacije predno bo mogoče razviti in obdelati zavojevano Etijopijo. Ne bo šlo tako, kakor so to mislili mladi fašisti, da je Italija dobila z Etijopijo nekako "Ameriko", kjer bo lahko vsak čez noč postal bogat in imovit.

Vojna v Afriki je Italijo dalje tudi gospodarsko oslabila. Cene so se dvignile za več kakor 30% dočim so plače porastle le za samo 12%, kar pomeni, da je kupovalna moč italijanskega prebivalstva globoko padla. Poleg tega je novi gospodarski program omejil mnogo stvari, za katere ima zdaj Italija le nadomestila, katera so pa dražja od pravih pristnih predmetov.

Etijopija bo dolgo vrsto let veliko breme za Italijo. To najbolj pokaže izvoz in uvoz po zmagi. V Etijopijo je Italija uvozila za $125,000,000.00 raznega blaga vseh vrst. Iz Etijopije pa je Italija prejela le za $1,750,000.00 raznega blaga. To pokaže, da Italija ni dobila, niti 1½% obresti od onega, kar je v Etijopijo investirala.

Mnogo so govorili o rudninstvu v Etijopiji, kot o zlatu in drugih rudah. Vse pa kaže, da so bile cenitve visoko pretirane. Vse kar je Italija dozdaj dobila iz Etijopije je nekaj ton kave, nekaj tobaka, pa dosti bolnikov med izseljenci, ki so se nalezli raznih tropičnih boleznij.

Kaj je torej Italija pridobila z Etijopijo? Materielno ne dosti. Moralno (?) je v svetu nekaj pridobila, če ji bo to kaj koristilo? Namreč s tem, da je Mussolini proglasil "rimsko državo" (cesarstvo). To je "nekaka čast", ki pa koncem konca za Italijo toliko pomeni, kakor za lačnega junaka odlikovanja (medalje) na prsih, katerih se ne more najesti in z njimi utešiti lakote. Ta čast pa ne sega preko meja fašistične mentalitete. Ves ostali svet Italiji ne daje nobene časti, ne priznanja zato, da se je spravila na palčka Etijopijo in jo z roparsko taktiko napadla in ugonobila. Tako taktiko vsak pošten človek obsoja.

Vojna v Etijopiji je bila le nekak vladni program, da ni bilo treba miljone brezposelnih Italijanov javno podpirati doma, so jih mobilizirali in poslali v boj v Afriko. Prav nič drugega ne. Koristi od tega pa Italija nima nobenih. Drugih ne, kakor to, da Mussolini na vse pretege hvali junaštvo Italijanov, misleč, da bo s tem naredil iz Italijanov junake, kar se mu koncem konca tudi ne bo posrečilo, ker junaštvo pri Italijanih ni prirojena lastnost. Kaj torej?

Mussolini sam je brezdvomno sposoben in nadarjen voditelj. Priznati mu je treba, da je Italijo rešil notranjega poloma in je pravi rešitelj Italije. Italiji je vdahnil s svojo močno osebnostjo imperialistične ambicije, ki gredo za tem, da obnove nekdanji rimski imperij. Mussolinijevi načrti so dobili potrjenje od velikega dela italijanskega naroda, ker vsekakor Italijanom se zdi prijetno, da bi postali slavni kot slavni potomci Rimljanov, katerih imperij se je zlasti v času Trajana razširjeval na angleško otočje, na vso južno in zapadno Evropo, vso severno obalo Afrike in skoro vso Malo Azijo. Sredozemsko in jadransko morje sta bila tiste čase rimljanska jezera. Vse to so nagibi, ki so govorili iz Mussolinija dne 9. maja 1936, ko je proglasil novi "rimski imperij".

Mussolini ima nove načrte, da proglašeni "rimski imperij" še razširi. Znana javna tajnost je, da sta Hitler in Mussolini napravila načrte za bodočnost Evrope. Španija bo prišla pod italijanski upliv, z njo Korzika in balearsko otočje. Tudi glede Balkana ima gotove načrte. Hitler pa bo imel proste roke proti Češki, Poljski in Rusiji. Načrt določa, da bota diktatorja eden drugega podpirala. V Španiji bo podpiral Mussolinija Hitler, in zopet Mussolini Hitlerja na severu in v srednji Evropi.

To so nekaki načrti. V koliko jih bota izvedla je seveda še vprašanje. Pogum imata in bota rogovilila toliko časa, da bota nekaj skuhala. Kdo bo branil demokracijo malih narodov pred njima in s temi vred Evropo in svet?

Štiri sile bi prišle v upoštev: Anglija, Francija, Rusija in Amerika. Ampak, miselno so vse pocepljene med seboj. Rusija zgleda, da bo igrala svojo komunistično ulogo in te se vsak boji. Malo jih je, ki bi hoteli s komunisti na solnce.

Tako svet stoji pred velikimi ugankami.

—o—

"Naprednjaki", ki balincajo okrog rdeče hiše na Lawndale so prišli do prepričanja, da je treba dobiti kako "zvezdo" iz starega kraja, da bi dvignila in razgibala vrste "napredno-rudečega tabora" v Ameriki. V ta namen se je odpravil na pot kot "poslanec dobre volje" sam urednik Francelj, da vidi kaj imajo v zalogi v stari domovini. Obenem bo videl tudi če imajo pri Figa birtu še tak gulaž, kakor nekdaj, nakar se bo vrnil, da zopet opaše bridko sabljico in se vrže v boj za njemu "svete" in "drage" ideale! Na rdečo vilo pa pazita zdaj Korlček in znani Podgoričan iz Clevelanda. Med tem časom bodo pa zorele češplje, hruške in tepke in bo še luštno na svetu . . .

PRED ODHODOM V STARI KRAJ

Pueblo, Colo.

Predno se podam na široko morje proti domovini, s parnikom Ile de France, želim pozdraviti moje prijatelje in prijateljice, zlasti mojega moža in sinove, kakor tudi družino John in Mary Mramor ter Mary Ogulin; nadalje družino Jakob in Mary Dolgan, Miss C., Lojze in Tone Barbich, Josephine Plut, Frances Gornik in sinove, Miss H., Tone Teck, A. Hočevar, Mary Judnich, Miss Jaklevich, John in Jane Skerjanc v Canon City, Peter in Ana Verbich v Valsenburg, Matt in Jane Jamnik v Leadville, John in Jane Zeleznikar v Leadville. — Hvala tem, ki ste me spremljali na postajo; John in Mary Trontel Sr. in sinovi, Mary in Viki Sevšek, Alojzij Germ in družina Dolgan ter Frances in Alojzij Bobich. Vsem kličem Zbogom in pa da bi me prišli obiskat, ko se septembra meseca povrnem nazaj. — Pa tudi moje prijateljice v Denverju pozdravljam in sicer Agnes Kraševec, Katy Ušinič, Ani Drobnič in njih prijateljice, koder je Burlington Zefir drvel mimo. Videla sem jih, kako so mahale in mi klicale v pozdrav. Kadar se povrnem, bom vsaki nekaj prinesla iz starega kraja. — Jaz pojdem v Žužemberk na sejem, kjer bom nakupila rdečih srčk; nadalje pojdem v Ribnico, kjer bom nakupila piščalke in iz Ljubljane bom prinesla rdečih pipcov. Tudi na Gorenjsko pojdem, odkoder bom prinesla fantom "federpuše"; ustavila se bom v Stari Loki, odkjer bom mojemu možu prinesla irhaste hlače in žametast lajbelc, kateri bo imel svetle gumbe.

Vidite drage prijateljice, vsaka bo nekaj dobila, če me pridete obiskat ko pridem nazaj. Prinesla bom tudi starokrajske slivovke saj jo poznate. — Samo po sebi se razume, da tudi na g. urednika ne bom pozabila v starem kraju in bom preskrbela, da se bo bral Amerikanski Slovenec v Želimlju in tudi drugod. Bom že ponujala in gledala na to, da dobim kaj kupcev. — Prav lep pozdrav vsem skupaj in srečni Zbogom!

Franca Verbich, p. d. Merčnica

—o—

NOVICE Z WILLARDSKIH FARM

Willard, Wis.

Prosim nekoliko prostora v listu Amer. Slovenec. Zadnje čase so postali dopisi iz naše naselbine zelo redki. Vzrok temu je gotovo farmarsko delo, ki ga sicer nikoli ne zmanjka, zlasti pa smo zaposleni tako le pred poletjem. Tukaj ne poznamo štrajka. Delo se mora vršiti vsaki dan, naj bo lepo ali grdo vreme. — Letošnjo pomlad smo imeli veliko dežja. Upamo sedaj, da bo dobra letina, četudi morda nekoliko bolj pozna, ker ni bilo mogoče na njive, zaradi prevelike mokrote. Sedaj ko to pišem, je zopet lepo vreme in vse lepo uspeva, da se človek kar čudi, kako vse lepo raste in cvete.

Novic pa je bolj malo za poročati. Nekaj bi pa le omenila in sicer to, kar je mene doletelo koncem meseca maja. Dobila sem namreč povabilo na novo mašo k sv. Štefanu v Brockway, Minn. in sem prav z žalostjo sklenila, da nikakor ne morem iti. Kmalu za tem sem prejela še pismo od moje mame, da naj na vsak način pridem. Ker smo se otroci vselej učili, da moramo starše ubogati, kaj sem hotela drugega, kot da pustim vsa druga opravila družini in hajdi na bus. — Tako je napravila tuda Mrs. Anton Trunkel, ker je že dolgo želela videti to severno slovensko naselbino v Minnesoti, ali kakor bi jaz rekla: "moj stari kraj", ki je pa, seveda, s tem razločkom, da se v moj stari kraj pride v šestih urah, medtem ko v "stari kraj" večine čitateljev tega lista, je treba šteti dneve in tedne. — Podrobnosti nove maše ne bom opisovala, ker vem, da bodo drugi to storili, ki so bolj sposobni za to. Rečem pa to, da je bilo to nekaj veličastnega in mi bo ostalo živo v spominu do smrti. — Ker je bilo to ravno na dan sv. Rešnjega Telesa, smo imeli po sv. maši tudi procesijo z Najsv., kar je slavnost še bolj povzdignilo. Ko se je začela procesija pomikati naprej, je tudi počil možnar. Tistikrat, tako sem vsaj občutila, je tudi z mene odletelo najmanj 40 let, kajti zdela sem se sama sebi, da sem še vedno mala deklica in trosim cvetice na pot pred Najsvetejše, kot smo delali v "starih časih". — O, prav vse sem spet preživela ta dan, kot je bilo takrat pred 40—45. leti in nikoli ne bom pozabila, kar sem doživela v nedeljo 16. junija. Ko je cerkvena slavnost minila, je bil pripravljen dober obed v dvorani. Tam sem spet srečala veliko število sorodnikov in prijateljev, katerih nisem videla že 35 let. — Tako nam je kaj hitro minil dan in treba se je bilo podati domov na počinek, ker dolžnosti so me klicale nazaj na Willard k svoji družini.

Ob tej priliki se prav lepo zahvaljujem moji mami Mrs. Mary Oman in moji sestri Mrs. Ani Justin, za vso postrežbo in za vse, kar ste za naji storili, ko sva bile tam pri vas. — Pozdrav in nasvidenje drugo leto, če Bog da.

Mrs. Bina Bayuk.

—o—

VAŽNE NOVICE IZ JOLIETA

Joliet, Ill.

Kako je še kaj v Jolietu, marsikateri te dni izprašuje. Na to odgovorim, da je sedaj vse na nogah. Vse se pripravlja, kako bi se udeležili ene ali druge slavnosti, ki se bodo vršile pri nas. Prva slavnost je tam gori na Theodor Street, pri znanj "Marički", kjer bo slavnostna otvoritev cvetličnega vrta. Ta slavnost se vrši v soboto 25. junija. Otvoritev vrta bo ob 8 uri zjutraj in sicer z godbo na čelu, ki bo v paradi korakala v Maričkino dvorano, kjer bo godba, ples in govori. Marička pravi, da ima na programu najboljše govornike in pevce in najboljšo godbo za ples.

Za v nedeljo 26. junija pa se pripravlja društvo sv. Družine št. 1, DSD., da bo imelo svoj letni piknik v Gros Park, to je en block od Broadway Street tovarne. Pravijo, da bo ta piknik nekaj posebnega, zato prijazno vabijo k veliki udeležbi.

Za dne 3. julija, ki bo velik dan v zgodovini Jolieta, se pa pripravljajo vsi Slovenci in Slovenke, da ga posvetijo v čast K. S. K. J., ki je mati vseh drugih slovenskih jednot, podpornih oragnizacij in zvez. Ta dan bo blagoslovitev vogelnega kamna za novi urad ali takozvani Jednotin Dom. Ta dan bo ob 11 uri slovesna peta sv. maša z leviti za vse žive in umrle člane KSKJ., katero bo daroval duhovni vodja KSKJ. Po slavnosti v cerkvi se pa podamo v Rivals Park. Tam bodo nastopili razni pevski zbori iz raznih slovenskih naselbin v Ameriki, razni govorniki in igrala bo šolska godba. Zvečer se pa odpre ples, na katerem bodo igrali Zlogar, Dajčman in Peruš orkestra. To bo menim, eden največjih dni naše K. S. K. Jednote in eden največjih dni za vse dobromisleče Slovence v Ameriki, zato naj nobenega ne manjka. Vsak naj se udeleži.

Pri nas v Jolietu se je pričela huda bitka med fanti in dekleti. Napovedalo je ta boj mladeniško društvo. Najsv. Imena dekletom Marijine družbe. Bitka se živahno nadaljuje in kakor se čuje, bo bitka do 7. avgusta. Za poveljnika v bitki so si izbrali fantje Martina Wedica, dekleta za svojo poveljnico pa Miss Brulc. Oba živita na Summit St. in eden se bolj postavlja kot drugi, da hoče zmagati. Kateri le kaj more, naj stopi v ofenzivo in po svojih močeh pomaga do zmage obema, kajti oba imata težko delo v teh časih. Vsak naj pomaga in jima da z lepo besedo tudi poguma, da se bo tako tudi naša mladina začela zanimati za nas in za faro sv. Jožefa.

Vsem naročnikom, kateri ste naročili "Novi Svet" za pol leta naznanjam, da se je naročnina stekla in če hočejo list še naprej dobivati, naj poravnajo svojo naročnino vsaj do 1. julija, ker pri listu so veliki stroški, zato je treba, da je naročnina plačana v naprej. — Pozdrav vsem naročnikom Amer. Slovenca in Novi Svet.

John Kramarich, zast.

—o—

ZGODOVINSKA PREVARA

Ob desetih dopoldne, 30. maja 1431 je izdihnila na grmadi francoska narodna junakinja Jeanne d'Arc. Truplo je popolnoma zgorelo, samo srce in ostalo drobovje je ostalo nedotaknjeno, zato ga je ruanski oblastnik dal vreči v vodo, "da ga ne bi kake čarovnice porabile v svoje škodljive namene."

Tako nas uči zgodovina in iz tega je jasno da je junakinja izginila iz sveta. Toda več let po teh dogodkih, natančno 23. julija 1439 jo je mesto Orleans, katero je nekdaj osvobodila angleškega obleganja, navdušeno in uradno sprejelo in proslavljalo. Bila je oblečena v oklep, kakor nekdaj in mnogi, ki so jo videli v njenem prvem zmagoslavju, so bili prepričani, da je to ista njihova junakinja, oživljena in poveličana. Priredili so njej na čast imenitno pojedino, in slavje je trajalo 14 dni. Ko pa je zvedel da jo želi videti neki trgovec, ki "ji je nekoč prodal toliko in toliko dragocenega blaga" je izginila in nihče je ni več videl. — Sploh so se v 100 letih po smrti prave junakinje neprestano pojavlje "junakinje", ki so hotele uživati njeno slavo, pa so jih razkrinkali, sežgali ali drugače kaznovali.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Poroka

Chicago, Ill. — Danes, v sredo 22. junija, sta si obljubila v cerkvi sv. Štefana večno zvestobo ženin George Lah, sin poznane Lahove družine in nevesta Miss Frances Primožič, hčerka tudi dobro poznane Primožičeve družine. — Mladima zakoncema obilo srečnih let zakonskega življenja!

—

Konvencija KSKJ

Devetnajsta konvencija K. S. K. J., se bo vršila letos na Evelethu, Minnesota. Na konvenciji bo zboroyalo 225 delegatov in 24 glavnih odbornikov. Konvencija se bo pričela 8. avgusta.

—

Himen

Cleveland, O. — V soboto 25. junija zjutraj se bota v tukajšnji cerkvi Marije Vnebovzete poročila Miss Margaret Susman, hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Frank in Angela Susman, z Mr. Frank Novosel z Cherokee Ave. — Bilo srečno!

—

Rojenice

Milwaukee, Wis. — Prijazne vile rojenice so se te dni zglasile pri družini Mr. in Mrs. John L. Musich na So. 28th St. in jim podarile krepkega fantka.

—

Smrt sheboyganskega rojaka

Sheboygan, Wis. — Pretekli teden je v Mayo kliniki v Rochester, Minn., umrl v Sheboyganu splošno poznani rojak Mike Skok, eden prvih slovenskih naseljencev v Sheboyganu, star 53 let. Doma je bil iz Savinjske doline, odkoder je prišel pred 32 leti v Sheboygan. Tukaj zapušča štiri hčere, med katerimi je najstarejša poznana organistinja Stanza, poročena Frančič; v starem kraju pa eno sestro. Pogreb je bil iz cerkve sv. Cirila in Metoda.

—

31. obletnico zakonskega življenja

sta obhajala zadnjo sredo dobro znana Mr. in Mrs. Gregor in Frances Gregorich v Chicagi. Želimo jima še mnogo blagoslova božjega, da bi zdrava in vesela slavila še svojo zlato poroko!

—o—

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

"TARZAN NA RAZISKOVANJU" (147)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Da bi Brown obrnil letalo, za to, pri tej brzini, ni bilo misliti, še manj pa da bi ga poskusal ustaviti. Oba sta spoznala, da če letalo zadene v ono skalovje, je katastrofa neizogibna. Da reši oba in letalo, je Brown potegnil za vzvod, v upanju da se letalo dvigne. Dvignilo se je, toda ne dovolj, da bi ne zadelo! . . .

. . . Istočasno, ko sta se Brown in Tarzan trudila, da bi letalo spravila iz nevarnega kraja in tako prišla še začasno na pomoč jetnicam, se je odigraval v Kavandavandovem zasebnem prostoru razburljiv dogodek med njim in Lady Greystoke, Tarzanovo soprogo. Kavandavanda je pograbil Jane jezno za roko.

Lady Greystoke si je na vso moč prizadevala, da bi se mu izpulila iz roke, toda njegov prijem je bil kot železen. Obupala pa ni, zato ga je pa z drugo roko z vso močjo udarila v obraz. V presenečenju nad tem, je Kavandavanda popustil krepki prijem in ta trenutek je Jane izrabila, da je stekla proti vratom.

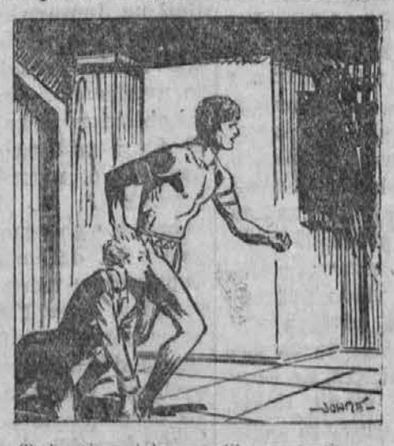

Toda, ni se dolgo veselila prostosti. Z divjim krikom je Kavandavanda skočil za njo in jo prijel na hodniku. Zmagoslavni divji krik je privrel iz njegovih ust, ko jo je divje pograbil za lase. Naj se je še tako branila, nič ni pomagalo, Kavandavanda je krepko držal Jane za lase in jo vlekel v notranje prostore.

POZOR!

Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Vstanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Severne Amerike. **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: **George Stonich**, 429 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: **Joseph Klepec**, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: **Kathrine Bayuk**, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: **Frank J. Wedic**, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Blagajnik: **John Petrič**, 1004 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: **Rev. Anzelm Murn**, Willard, Wis.
Načelnik publikacijske propagande DSD.: **Rev. Aleksander Urankar, OFM.**, 1852 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: **Dr. Martin J. Ivec**, 452 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1025 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.
John Nemanich, 650 N. Hickory St., Chicago, Ill.

Predsednik Atletičnega odseka: **John Rolih**, 528 Bluff St., Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd, Chicago, Ill.

— — — —

Do dne 1. januarja je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam, ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin, ter bolniških podpor v znesku $165,396.00.

Sprejema se člane in članice od 16. do 55. leta. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se lahko za $250.00, $500.00 in $1000.00. Izdajajo se različne certifikati "Whole Life", "Twenty Payment Life", in "Twenty Year Endowment". Vsaki certifikat nosi denarno vrednost, tudi Centralna bolniška podpora. Družba sv. Družine 100% solventna.

Rojaki(inje)! Pristopite v njeno sredo.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na Glavni Urad — **301 Lime St., Joliet, Illinois.**

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA D. S. D.

Maja meseca so prejeli bolniško podporo sledeči člani in članice:

Dr. štev. 1.	Joseph Klemenčich	$17.50
	Mary Verščaj	20.00
	Frances Gombach	10.00
	Frank Kadunc	12.50
	Michael Gosak	17.00
	Albert Terlep	37.00
	Frank Terlep	34.00
	William Koleto	5.00
	Frank Deblack, Jr.	10.00
	Louis Planton	27.25
	Rudolph Koleto	34.00
	John Petric, Jr.	20.00
	Leopold Dolinšek	20.00
	Martin Werhovšek	25.00
	William Koleto	17.00
Dr. štev. 3.	Joseph Brate	27.00
	Joseph Lušina, pol. podpor.	14.00
Dr. štev. 5.	Frank Polančič	20.00
	Frank Polančič	12.50
	Louis Basky	20.00
	Louis Basky, pol. podpor.	10.00
Dr. štev. 6.	Rose Kavčič	40.00
Dr. štev. 12.	Frances Thomas, porod.	15.00
Dr. štev. 13.	Anna Ritlop	10.00
Dr. štev. 14.	Katherine Haramija	27.00
Dr. štev. 17.	Victoria Sandor	31.00
	Pauline Lubschina	25.00
	Pauline Lubschina	24.00
Dr. štev. 18.	Helen Povše	28.00
Dr. štev. 19.	Anna Gajer	40.00
Dr. štev. 21.	Matthew Kochevar	4.00
	Skupaj . .	$653.75

Za D. S. D. FRANK J. WEDIC, *glavni tajnik.*

Dopisi lokalnih društev

NAZNANILO

Joliet, Ill.

Naznanja se vsem Slovencem v Jolietu in okolici, da bo imelo dr. sv. Družine št. 1, DSD., svoj letni društveni piknik v nedeljo 26. junija v Gros Park. Kateri le more naj se tega piknika udeleži. Na programu je veliko raznovrstnih novih reči, kakoršnih še nobeno društvo ni imelo. Med drugim so raznovrstne dirke za može nad 200 funtov težke in za ženske tudi nad 200 funtov težke. To bo "Heavy weight" tekma. Vsak ki se je hoče udeležiti, mora tehtati 200 funtov ali več. Potem pridejo na vrsto tudi tekme za lahke in tudi za otroke. Ob 2. uri popoldne se začne baseball med društvenim in družbenim odborom, ki bo ena izmed najbolj zanimivih baseball iger v Jolietu. Nobeden igralec ne sme biti mlajši kot 40 let. To bo tekma med igralci starimi od 40. do 80. leta. Družbeni uradniki se jako postavljajo, da bodo društvene užugali. Vsled tega je odbor sprevidel, da morajo za to važno igro biti dva zdravnika in sicer bota dr. Martin Ivec, ki bo zdravil družbene uradnike in dr. Josip Zalar, kateri bo zdravil društvene igralce. Torej, kar je glede tega je dobro preskrbljeno in v redu. Vaje za ta baseball se vrše ob večerih za družbene uradnike pri Franku Wedicu, za društvene pa pri John Barbichu. To je torej v redu. Kar se pa tiče za grla in želodce, bodo tam pečeni prašički in druge dobrote, kakor tudi pijače vseh vrst, trde in mehke. Za srbeče pete bo pa skrbela Jerry Mutz in Vesel orkestra. Pridite vsi, saj je na parku prostora za 20,000 mož in žena. Ob priliki vam vaše sodelovanje povrnemo. — Pozdrav vsemu članstvu.

John Kramarich, preds.

—o—

IZ URADA DR. SV. DRUŽINE ŠT. 1, DSD.

Joliet, Ill.

Vabilo na piknik in sejo. — Ker bo naša prihodnja seja v soboto 25. junija, ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih, zato prosim člane in članice našega društva, da se seje udeležijo gotovo vsi. Pokažite ljubezen do društva vsaj ob gotovih časih.

Na tem mestu vas tudi opozarjam na piknik, katerega priredi naše društvo v nedeljo 26. junija v Gross Woods. — Mesec junij je mesec zelenja in cvetja. Krasna narava nas bolj kot katerikoli čas vabi ven iz mesta na prosto. Saj res ne moremo vedno doma tičati. Pojdimo malo ven v prosto naravo, da se naužijemo njene lepote in nasrkamo svežega zraka; da poslušamo lepo ptičje petje, ki nas izvablja v hladno senco. Pridimo, da se zopet enkrat sestanemo v prosti naravi, da se skupaj razveselimo. Prostor v Gross Woods je lep in na pripravnem kraju. Lahko vzamete bus ki vozi na Hickory, pa ste hitro tam. — Zlasti vabim vse člane in članice našega društva. kakor tudi člane in članice ostalih jolietskih in rockdalskih društev. Za dobro postrežbo bo vse najbolje preskrbljeno; bodo pečeni mladi pujski in razne hladne pijače. Nikomur ne bo žal, ki nas bo obiskal, ker bodo poleg drugega tam tudi razne tekme od 10. ure, pa do 2. ure popoldne. Tekme bodo za odrastle, kakor tudi za otroke. Za tekmovalce bodo razdeljene lepe nagrade.

Dragi člani in članice, prijatelji in znanci. Posetite nas v nedeljo 26. junija na omenjenem pikniku, ki je samo eno miljo oddaljen od mesta. Pokažite svojo ljubezen in lojalnost ter naklonjenost društvu sv. Družine s tem, da pridete na omenjeni veliki piknik. Ves dobiček pojde v korist naše društvene blagajne. Torej na veselo snidenje na pikniku. Za udeležbo se vam že v naprej zahvaljujemo. — Sobratski pozdrav.

John Barbich, tajnik

—o—

IZ URADA DR. SV. JANEZA KRSTITELA ŠT. 13, DSD.

Chicago, Ill.

Cenjeni člani in članice! — Naznanjam vam, da se vrši naša društvena seja dne 26. junija zjutraj od 9:00 pa do 10:15 dopoldne. V tem redu se bodo vršile naše društvene seje tudi v naslednjih mesecih julij in avgust. Zapomnite si to vsi člani in članice.

Opozarjam cenjene člane in članice; da si pridete po svoje nove certifikate, kajti jaz jih ne bom nosil na vsako sejo. Prišli so tudi certifikati za mladinski oddelek. — Ob enem še nekaj. Vsi, katere društvo zanima, bo od časa do časa pazno pogledal v društveno knjižico, ali ima plačan asesment ali ne. V slučaju če dolguje, se bo tak, ki mu je za društvo in DSD., potrudil, da bo čimprej poravnal svoj dolg, bo prišel na sejo in plačal, ali pa če ne bo mogel zaradi važnega zadržka na sejo, bo prišel na moj dom zvečer. Jaz sem doma od 6 ure zvečer naprej. — Torej cenjeno članstvo, skrbite, da bodo vaši asesmenti v redu. — Bratski pozdrav. Vam udani

John Densa, tajnik
2730 Arthington St.

—o—

IMENIK
in naslovi krajevnih društev Družbe sv. Družine.

Št. 1. Društvo sv. Družine, Joliet, Ill. — Predsednik John Kramarich, 1314 Cora St.; tajnik John Barbic, 1103 Vine St.; blagajnik Joseph Gersich, 301 Hutchinson St. Vsi v Joliet, Ill. — Seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu ob 1:30 popoldne v stari šoli sv. Jožefa.

Št. 2. Društvo sv. Družine, Mount Olive, Ill.: — Predsednik Mike Goldašich, tajnik in blagajnik Sam Goldasich, P. O. Box 656. Vsi v Mount Olive, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu.

Št. 3. Društvo sv. Družine, La Salle, Ill.: — Preds. Anton Štrukel, 1101 — 5th St., tajnik Anthony Kastigar Jr., 1146 — 7th St.; blag. Mary Kastigar, 1146 — 7th St. Vsi v La Salle, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu, v šolski dvorani sv. Roka, ob 1. uri popoldne.

Št. 4. Društvo sv. Družine, Bradley, Ill.: — Predsednik George Krall, P.O. Box 462, tajnik John Zajc, P. O. Box 55, blagajnica Anna Jamnick, Box 368. Vsi v Bradley, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu.

Št. 5. Društvo sv. Družine, Ottawa, Ill.: — Pred. Louis Basky, 1018 Poplar Street, tajnik Frank Less, 1206 Chestnut Street. Vsi v Ottawa, Illinois. — Seja se vrši vsako sredo po tretji nedelji v mesecu v prostorih sobr. Frank Less ob pol 8. uri zvečer.

Št. 6. Društvo sv. Družine, Waukegan, Ill.: — Predsednik Anton Marincic, North Chicago, Ill.; tajnik in blagajnik Joseph L. Drašler ml., 925 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill — Seja se vrši vsako prvo soboto v mesecu ob pol osmi uri do preklica v novi šolski dvorani na Tenth St.

Št. 8. Društvo sv. Družine, Rockdale, Ill. — Preds. Martin Žagar, 600 Moen Ave., tajnik in blagajnik Michael Smajd, 724 Meadow Ave., Rockdale, Ill. Vsi v Rockdale, Ill. Seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

Št. 10. Društvo sv. Družine, South Chicago, Ill.: — Predsednik in blagajnik Frank Cherne, 2672 E. 79th St., tajnik Anthony Motz, 9630 Avenue "L". Vsi v South Chicago, Ill. Seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu.

Št. 11. Društvo sv. Družine, Pittsburgh, Pa.: — Predsednik Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.; tajnik George Weselich, 5222 Keystone St.; blagajnik Joseph Widina, 5113 Poe Way, Pitssburgh, Pa. — Seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri dopoldne v K. S. Domu, 57. cesta.

Št. 12. Društvo sv. Cecilije, Joliet, Ill. — Predsednica Anna Jerisha, 658 N. Broadway Street, tajnica Rose Bahor, 821 N. Center St.; blagajničarka Jennie Krall, 1265 N. Hickory St. Vse v Joliet, Ill. — Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu, ob 2. uri popoldne v dvorani stare šole sv. Jožefa.

Št. 13. Društvo sv. Ivana Krstitela, Chicago, Ill. — Preds. Andrew Glavach, 1784 W. 21st St.; tajnik John Densa, 2730 Arthington St.; blagajnik Frank Puklavec, 1930 W. 21st Place, Chicago, Ill. — Seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani sv. Štefana, vogal So. Lincoln St.

Štev. 14. Društvo sv. Lovrenca, East Pittsburgh, Pa. — **Preds. Joseph Pavakovich**, 308 North ave; taj. Michael Kelly, 612 Sycamore St., blagajnik Nickolas Pavlakovich, 309 Beech St. — Seja se vrši vsako drugo nedeljo ob 6. uri zvečer, na domu sobrata Michael Kelly, 12 Sycamore St.

Št. 16. Društvo sv. Terezije, Chicago, Ill.—Predsednica Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Avenue, tajnica Amalia Anzelc, 1858 W. Cermak Rd.; blagajnica Theresa Pintar, 1930 W. 22nd Str. Vse v Chicago, Ill. — Seja se vrše vsak četrti ponedeljek v mesecu, v cerkveni dvorani sv. Štefana.

Št. 17. Društvo sv. Terezije, Ottawa, Ill. — Mrs. Katarina Bajuk, preds.. 28 La Fayette Street, tajnica Mary Skoflanc, 1014 Walnut Street, blagajničarka Katherine Danyun, 1011 Pine Street. — Vse v Ottawa, Ill. Seja se vrši vsako tretjo nedeljo v dvorani Math Bayuka.

Št. 18. Društvo sv. Družine, Springfield, Ill. — Predsednik Matt Barborich, 1504 So. 15th St.; tajnica in blagajničarka Agnes Barborich, 1504 So 15th St. Vsi v Springfield, Ill. Seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu, v Slovenski dvorani. 15th in Laure St.

Št. 19. Društvo sv. Roka, Butte, Montana. — Preds. Stanley Cudic, 111 E. Wollman St.; tajnica in blag. Rose Benich, 216 N. Arizona Ave.; Vsi v Butte, Mont. — Seja se vrši vsako 3. nedeljo v mesecu, v prostorih sobrata John Benich, 216 N. Arizona Ave.

No. 20 Lodge St. Peter, Phil. Pa.: — Pres. and Sec'y. Emilio Guariglia, 1330 Moore St., treasurer Antonio Herrichetti, 2956 Salmon St., all of Phil. — Lodge mets every third Sunday of the month 2 P. M. at 1217 So. Broad St.

No. 21 Lodge St. Bernard, Joliet, Ill. — President Emery Subar, 540 N. Bluff St.; Secretary John Rolih, 528 N. Bluff St.; Treasurer, Frank Ivnik, 1109 Elizabeth St. — Lodge meets every third Sunday at Slovenia Hall, 803 N. Chicago St.

OPOMBA:

Ta imenik se priobči v listu večkrat. Ako kateri izmed uradnikov spremeni svoj naslov, naj to naznani na glavni urad D. S. D. po društvenem tajniku. Ravno tako naj se naznani ako kateri najde kako pomoto, da se ista popravi.

KRALJ — OSEMDESETLETNIK

Švedski kralj Gustav (spredaj), ko je zadnji teden praznoval svoj 80. rojstni dan. V ozadju so trije kraljevi bratje.

OD VAJENCA DO NAJBOGATEJŠEGA MOŽA NA SVETU

Vzgojeni japonski biseri, ki se komaj razlikujejo od pravih, so danes posebnost v mednarodni trgovini. Zanimiva pa je usoda moža, ki je iznašel umetni dragulj in ki se je razširil po vsem svetu. Star možakar gre po svojem vrtu. Njegove tresoče roke privezujejo drage cvetlice na lesene palice in njegove globoko vdrte oči se sladko smehljajo nad lepoto nežnih cvetov. Sem pa tam izreče nekaj besed, ki jih piše njegova tajnica. Nekoliko pozneje hite te njegove besede po svetu kot povelja in poročila. To so ukazi sivega japonskega kralja biserov Kokiši Mikimotoja, najbogatejšega človeka na svetu, Rockefellerja Daljnega vzhoda. Pred kratkim je dopolnil 85. leto.

V letu 1852, ko je bila Japonska za Evropo še neznana dežela, je bil rojen ta možakar, ki se mu je usoda nasmehnila, da postane kralj biserov na svetu. S 14. leti je začel majhno trgovino. Z 18. leti je prvič videl Evropejca in to srečanje je bilo zanj življenjskega pomena. Po dnevu in ponoči je razmišljal, kako bi se izmotal iz svoje revščine. Neko noč pa se je nenadoma prebudil in videl, kako se bliža obali vojna ladja. Ladja je plula v pristanišče Toba. Takoj se je zavedel, da je prišla zanj njegova ura. Vzbudil je vse vaščane, ki so imeli kokoši ter jih kupil, kupil pa je tudi vsa jajca. Vse svoje prihranke je porabil za to kupčijo. Nato se je podal s svojim natovorjenim čolnom proti vojni ladji in na mah vse razprodal. Z izkupičkom je lahko Mikimoto uresničil svoje sanje. Odpotoval je v Tokio ter se posvetil trgovini.

V Jokohami je takrat cvetela trgovina z biseri in mladi Kokiši se je vrgel v trgovino. Vedel je, da je v njegovem domačem kraju mnogo več školjk, ki vsebujejo še lepše bisere. Z nekim kitajskim trgovcem se je vrnil domov in pokupil vsa mesta, kjer so bile školjke. Ubogi ribiči so dobro zaslužili in v zahvalo so ga domači izvolili za svojega mestnega načelnika. To je bila prva čast, ki jo je dosegel, tej pa so sledile pozneje še druge. Pri tretji industrijski razstavi v l. 1890 je slučajno dobil v roke biser, ki je imel obliko Budhe. Ta svojevrsten primer mu je dal misliti. Začel je razmišljati, kako je biser dobil to čudno obliko in je končno rešil to uganko. V popolni tajnosti je raziskoval to uganko. Kupil je ogromno množino školjk, pa ne zato, da bi pobiral iz njih bisere, pač pa, da bi bisere pridobil na umetni način. V meso školjk je porinil peščeno zrno in čakal. Čakal je dolga štiri leta. Nato je pobral vse školjke, kolikor jih je bilo, iz morja, kajti polipi so mu večino školjk uničili. Polipi so mu namreč vso zalogo uničili. Njegovi štiriletni napori so bili požrti. Osivel je in njegova žena je umrla od žalosti. Bil je 36 let star, toda s sivimi lasmi in kar je še najhujše, bil je brez denarja. Toda ni klonil. Misel o svojih uspehih ga je priklenila in začel je znova.

V letu 1905 je doživel svoj največji uspeh, kajti za Japonca pomeni življenjski ponos, če se mikado zanima zanj. In tako se je začel sam cesar zanimati za umetno dobljene bisere. Poslal je svojega posrednika, da bi videl Mikimotojeve delavnice. Biseri sami so bili še precej motni. Zato je poslal mikado k njemu znanstvenike, ki naj pomagajo razrešiti to uganko. Zoologi so začeli raziskovati in pomagati pri njegovem delu. In prišlo je leto 1913, ko je prvič po 23 letih zazrl v svoji roki prave umetne bisere, ki se niso skoraj nič razlikovali od naravnih. Patentni urad mu je vpisal njegov način umetnega pridobivanja biserov. Nastalo je vprašanje, kaj bodo rekli trgovci pravih biserov, kajti umetni so mnogo cenejši, razlike pa ni nobene. Ta nova iznajdba je učinkovala kakor bomba. Ves trgovski svet se je zganil.

Ta vojna biserov se je nadaljevala, še po vojni. Zmagal je Mikimoto. Japonski biseri, ki so lepotičje za male ljudi, so danes po vsem svetu naprodaj. Kokiši Mikimoto je najbogatejši mož na svetu. V svoji domovini je danes kar pravljični junak. Začel je kot vajenec pri svojem očetu, ki je izdeloval testenine, danes je senator in član zgornjega doma. Njegov svet je povsod upoštevan. Pod neki japonski tempelj v Tobi je pred kratkim zakopal deset milijonov biserov, ki jih je Mikimoto daroval duhovom školjk, ki so mu dale bogastvo in ime.

—o—

List "Am. Slovenec" je last nina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenca," podpira katoliške Slovence v Ameriki.

ŽENITNA PONUDBA

Vdovec srednje starosti se želim v svrho ženitve seznaniti s Slovenko, staro od 35 do 45 let; biti pa mora poštena ženska. Imam prodajalno z grocerijami. Katera v resnici misli na ženitev, naj pošlje svojo ponudbo na upravo tega lista.

PRODA SE POCENI

piano, "Dining Room Set" in "Bed Room Set", radi selitve v drugo mesto. V dobrem stanju. Pokličite za informacije telefon **Crawford 6218** v Chicagi.

ROJAKI SLOVENCI!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh nasel binah države Illinois. Cene zmerne, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisanega za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEK
527 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787

Naznanilo in zahvala

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo v globoki žalosti s potrtim srcem najbolj tužen dogodek v naši družini, da je nam neizprosna smrt nepričakovano vzela iz naše srede, našega ljubljenega in nikdar pozabljenega sina in brata,

Edvarda Bostjančiča

Dne 22. maja je po kratki dvadnevni hudi bolezni, previden z tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal, v bolnišnici sv. Jožefa. Pokojni je bil rojen dne 7. feb. 1928 v Joliet, Ill., ter je bil ob smrti marljivi učenec šole sv. Jožefa.

Dolžnost nas veže, da se tem potom iskreno zahvalimo preč. g. župniku, Rev. M. Butala, in pomož. župniku, Rev. G. Kuzma, za opravljene cerkvene obrede in molitve pred smrtjo in ob pogrebu v cerkvi in na pokopališču. Najlepša hvala č. Sestri Sekundi, prednici, in č. sestri Roberti, šole sv. Jožefa, ki so molile ob njegovi zadnji uri in nam nudile tolažbo v tem bridkem času. Pogreb se je vršil s sv. mašo zadušnico dne 25. maja 1938 iz cerkve sv. Jožefa na farno pokopališče. Pokojni je bil član mlad. oddelka društva sv. Družine štev. 1, DSD. in dr. sv. Barbare štev. 189, SNPJ.

Prav lepo se zahvalimo vsem, ki so darovali za sv. maše, ki so sledeči: Učenci šole sv. Jožefa za dve; Mr. in Mrs. Gombač druž.; Frank Terlep druž.; Juršinovič druž.; Vičič druž.; Mr. in Mrs. Silbertzer, katerim se še posebno lepo zahvalimo, ki so prihiteli z Clevelanda na pogreb, kar je nam bilo v veliko tolažbo. Prav lepa hvala vsem, ki so darovali cvetlice; ti so: Mr. John Terlep, druž. Gombač; druž. Matkovič; druž. Jos. Božič; Mr. in Mrs. Silbertzer; Mr. in Mrs. F. Cunk z Chicage; Mr. in Mrs. F. Rožich z Chicage; druž. Mrs. Rolih; Mrs. Jean M. Težak in sinovi; Fred Sepich in Jos. Govednik, sosedje in prijatelji. Iskrena hvala čč. šolskim sestram, ki so prišle kropit in molit h pokojnemu. Hvala lepa vsem sosedom in prijateljem za vso nam dano pomoč v teh naših težkih urah. Prav lepa hvala dečkom članom mlad. oddelka dr. sv. Družine, ki so krsto nosili, isto tako lepa hvala šolarjem 4. razreda, ki so nosili cvetlice v sprevodu. Toplo se zahvalimo vsem, ki so dali brezplačno svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu. Srčno zahvalo izrekamo pogrebnemu zavodu Mrs. Težak in sinovi za lepo urejeni pogreb in postrežbo. Končno se še enkrat iz srca vsem lepo zahvalimo, ki so prišli kropit in molit in vsem, ki so pokojnega spremili do groba. Slučajno, da se je katero ime v tej zahvali pomotoma izpustilo, prosimo, naj nam oprosti. Vsem smo iz vsega srca hvaležni, ohranili vas bomo vedno v spominu in nikdar ne pozabili vaše dobrote in sočutja do nas.

Tebi pa, nepozabljeni, dragi naš sinček in ljubljeni brat, želimo: Počivaj v miru božjem, lahka naj ti bo hladna zemlja. Odšel si od nas v rani mladosti, a naš spomin na Tebe ostane v naših srcih za vedno.

Žalujoči ostali:

FRANK in MARIJA BOŠTJANČIČ, starši; FRANK in JOHN, brata; MARY, DOROTHY in DOLORES, sestri.

Joliet, Ill., dne 5. junija 1938.

"Dušica"

ROMAN

Spisala E. Urczy
Prevedel Paulus

Vstal je, si prižgal svečo, se oblekel ter stopil v predsobo da odpre vrata nočnemu obisku.

"V imenu naroda —!"

Pričakoval je tak poziv. Ni se ga prestrašil.

Toda pričakoval je, da bo čul robat glas, da bo čul ropot puškinih kopit in rezka povelja. Vrata se bodo odprla, narodon gardo bo zagledal, sirovo ga bodo porinili nazaj v sobo, okove mu bodo položili na roke in preiskali bodo njegove reči —.

Mesto vsega tega pa je suh miren glas povedal brez vsakršne robatosti:

"V imenu naroda —!"

In mesto narodne garde in bajonetov ter rdečih čepic, okrašenih z republikansko trobojnico, je videl drobno, v sivo oblečeno postavo in lisičji obraz, ki je pri brleči luči sveče čudno bledo in resnobno gledal.

"Državljan Chauvelin —!" je hlastnil, bolj iznenaden ko prestrašen ob nepričakovani prikazni.

"Da, on —! Čisto vam na razpolago!" je dejal Chauvelin vljudno s svojim običajnim, mirnim, lahko posmehljivim glasom. "Prinašam vam pismo od gospoda Percyja Blakeney. — Ali smem vstopiti?"

Nem je Armand stopil na stran in pustil Chauvelina mimo. Zaprl je vrata za njim in mu posvetil v sobo.

Ista soba je bila, ki je v njej pred štirinajstimi dnevi nepremagljivi junak "Dušica" podlegel svojemu nasprotniku. Le da je bila topot temna. Slabotna luč sveče je komaj osvetljevala Armandov in Chauvelinov obraz.

Armand je postavil svečo na mizo in se obrnil k svojemu obisku.

"Ali naj prižgem luč?" je vprašal.

"Je čisto nepotrebno!" je odgovoril Chauvelin krotko. "Le tole pismo vam moram oddati, pa par reči vas bom vprašal."

Potegnil je iz žepa Blakeneyevo pismo.

"Ujetnik je tole napisal v moji navzočnosti", je dejal ter izročil pismo Armandu. "Berite prosim!"

Armand je vzel pismo, potegnil luč bliže in bral.

Počasi je bral in še vdrugič je bral pismo in kar je malo poprej Chauvelin iskal v njem, je iskal tudi Armand — skriven pomen, ki bi naj bil v besedah, tajno znamenje, ki bi mu naj namignilo, kako je treba pisanje umeti.

Da je pismo le pretveza, ki bi naj prevarila nasprotnike, o tem Armand niti za trenutek ni dvomil. V tem oziru mu ni prišlo na misel, da bi Blakeney prestolonaslednika nameraval izdati.

Toda zavedal se je, da mora kot najbližnji prijatelj Percyja, ki mu njegov zapovednik gotovo ni brez namena pisal, — sam uganiti, kaj da vodja od njega zahteva.

In tedaj se je spomnil na svoje pismo, na tisto, ki mu ga je prinesla Margareta, — na pismo, polno prizanesljivosti in prijateljstva, in ki mu je prineslo tolažbo, mir in upanje. In hipoma je stal pred njegovimi očmi stavek iz tistega Percyjevega pisma, stal tako jasno zapisan, da so mu izginile črke s papirja, ki ga je držal v rokah:

"Ne bom mogel zvedeti, ali si storil, kar ti naročam. Pa jaz vem, Armand, da boš storil."

Koj mu je bilo vse jasno. Vedel je, kaj je njegova dolžnost, vedel je, kaj mora storiti, kako mora s Chauvelinom govoriti —.

Potrpežljivo je čakal Chauvelin, miren in tih, da je Armand bral in iznova bral pismo.

Ko je videl, da je gotov, mu je rekel:

"Samo par vprašanj, državljan, pa vas ne bom dalje nadlegoval! Predvsem pa, — ali bi mi hoteli tistole pismo vrniti? Dragocena listina je za nas in za vse čase bo shranjena v arhivu naroda francoskega."

Pa še ko je govoril, je storil Armand v hipnem nagonu, ki se oglasi človeku v nevarnih trenutkih, prav tisto, kar bi bil nedvomno tudi Percy naročil, če bi bil mogel.

Podržal je pismo v plamen sveče —.

Papir se je vnel in še preden je mogel Chauvelin vzklikniti ali pa vmes poseči, je plamen obliznil že polovico pisma.

Armand je vrgel pismo na tla ter z nogo plamen ugasnil.

"Ej — škoda!" je vzkliknil. "Ne zamerite —! Slučajno, čisto slučajno se je zgodilo!"

"Čisto nepotreben trud!" je rekel Chauvelin. Jeza mu je sicer šinila po žilah, pa premagal se je. "Kar je tule zapisal vaš slavni junak "Dušica", bo prišlo v javnost vkljub temu da ste pismo sežgali —!"

"Nisem nameraval —!' se je izgovarjal Armand. "Niti nisem hotel zabraniti, da bi prišla v javnost dela "Dušice". Kar vi prav tako iskreno želite kakor jaz!"

"Še mnogo bolj, državljan, še mnogo bolj! Neomadeževani vaš junak "Dušica", plemeniti in viteški angleški gentleman namerava izročiti v naše roke nekronanega francoskega kralja — v zameno za svoje revno življenje! Mislim da niti najzagrizenejši njegov sovražnik ne more želeti lepšega konca junaku, ki mu ga ni para v vsej Evropi!

Toda dovolj o tem! Mudi se. Pomagati moram še državljanu Heronu. Mnogokaj je še treba pripraviti za potovanje. Vi, državljan St. Just, bodete seveda storili vse, kar vam vaš zapovednik naroča?"

"Seveda!"

"Prišli bodete jutri zjutraj ob šestih k glavnim vratom sodne palače —?"

"Ne bom zamudil!"

"Voz bo pripravljen. Spremljali nas bodete kot talec in porok za poštenost vašega vodje!"

"Razumem!"

"Hm — to je lepo! Se nič ne bojite, državljan St. Just?"

"Bojim —? Česa —?"

"V naših rokah bodete, državljan! S svojim življenjem bodete jamčili, da nas vaš prijatelj in zapovednik kje ne prevari —. Na misel mi prihajajo neki dogodki, ki so — hm! — ki so povzročili, da je prišel gospod Percy v naše roke —."

(Dalje prih.)

ALI RASTLINE VIDIJO?

To vprašanje se dozdeva tako čudno, da je videti kar smešno. In vendar more današnja veda že odgovoriti nanj. Proučaval sem ga (piše dr. R. France) pred 45 leti na majhnih rastlicah. Tako majcene so bile, da jih ima več tisoč prostora v kapljici vode. Vsakega poletnega dneva po nevihti jih pride na sončnih krajih nešteto na dan, tako da pobarvajo luže z zeleno barvo. Če daš kapljico te zelene vode pod povečevalno steklo, zagledaš rastlinice, ki so videti ko majceni črvički in so zelene ko listi, gibljive ko živali, urne in švigajoče ko ribice. In na njih srednjem koncu, ki je čist ko steklo in iztegnjen kot rilček, je tisto kar sem leto dni proučaval mala, rdeča, "očesna pegica" ki občuti svetlobo.

Več poskusov je to dokazalo. Vsa taka, z očmi opremljena bitja (več sto vrst jih je) stremijo iz teme v luč. Zato so gibljiva, da morejo menjati kraj in zato imajo za luč občutljivi ud, da morejo najti mesta, ki so bolje razsvetljena. Zakaj pa morajo živeti na svetlobi? Ker si morejo le ondi, kakor vse rastline, najti hrano.

Čudovito fino je občutenje rastline za svetlobo. Napravili so tale poskus: klice travnate kreše so obsevali z dveh strani, in sicer enako močno. Noben naš merilni aparat ni mogel najti razlike v jakosti tega in drugega izvora svetlobe. Toda rastlina jo je našla! Nagnila se je namreč k enemu izvoru v znak, da ga je občutila bolj močno. S takimi dožitki je zaživelo vprašanje, na kakšen način zaznavajo rastline svetlobo. Brez dvoma so listi tisti del rastline, ki je za luč občutljiv.

Ko so obsevali le stebla ali peclje, ni bilo nobenega odziva. Pač so se pa peclji nagibali, če so bili sami obsevani. Listi vseh rastlin imajo vrhnjo kožico, ki sestoji iz samih bisernih, enakomernih in prozornih celic. Pri obsenčenih listih se boči prednja stran celic lečam podobno kvišku in ko smo to povečavo pogledali, smo spoznali, da te vzbokline delujejo kot razsvetljevalna zrcala, ki v ozadju zbirajo svetlobo.

Toda — mnogo rastlinskih listov je takih, kjer ima površje resnične, lečam slične debeline prednje stene. V takem listu nastane tudi svetel krog kakor pod kakšno netilno lečo. Te leče resnično izvajajo svoje posebno delo. — Več rastlin ima gozdno in tudi travniško obliko. Prva živi vedno v gozdni temi, je torej svetlobe potrebna in mora svoje liste čim bolj izpostaviti svetlobi. In zares — samo ta senčnata oblika ima svetlobne leče na listih!

Nekatere ovijalke iz tropskih pokrajin, pri nas žajbelj, imajo na površini listov leče iz kristala in te tvorijo celo slike kakor fotografske leče. Z njimi so že fotografirali in so dobili še precej razločne fotografije.

Več za zdaj še ne vemo. Ali pa ni to že dovolj, da spoznamo, da rastline zaznavajo svetlobo, da torej vidijo? S tem koristijo same sebi, ker se obračajo k luči in s tem živijo in uspevajo.

Skratka: rastline se vedejo ko živali, ki imajo resnične organe — oči. Torej nas tudi rastline vidijo, kot nas vidijo živali? V njih živi del velike skrivnosti našega lastnega občutenja. Koliko tega vsebujejo rastline, še ne vemo. Tu je še ledina, ki čaka novih oračev za sto let dela!

—o—

RDEČI KRIŽ PROTI ZRAČNIM NAPADOM

London, Anglija. — Na mednarodni konferenci Rdečega križa, ki se je otvorila zadnji ponedeljek v tukajšnjem mestu, so razni govorniki nujno priporočali tej človekoljubni organizaciji, naj zastavi svoj vpliv, da se bo napravil konec divjaškim napadom na civiliste, ki se dogajajo zdaj v krajih, kjer besni vojna. Predsednik ameriškega Rdečega križa, N. H. Davis, je povdarjal potrebo, da se pritisne na to, da se ne bo več vršilo "ogabno in brezpotrebno ubijanje slabotnih žensk in otrok" z zračnimi napadi na nezavarovana mesta.

Pisano polje

J. M. Trunk

Ugibajo.

Sodbe o Hitleru so zelo različne. Nemcem in stranki je pravi bog, drugi mu odrekajo posebne zmožnosti. Vsekako je bolj važna le stranka in njen program. Zastrmel je svet, ko je pobasal Avstrijo v nemški žak elj. To je dejstvo, velik političen uspeh, nihče tega dejstva ne bo v doglednem času izpremenil.

Ugibajo, kako se bodo odrezali avstrijski katoliki, ako sledi po medenih tednih versko preganjanje. Hitler še vrlo previdno postopa pravijo, da je celo papeža hotel videti, ko je bil v Rimu, v Nemčiji ni treba skrivati kart,le nekaj neke previdnosti je še treba, vse pa kaže, da pride do še hujšega preganjanja, in Avstrija ne bo izključena. O ti dobi in ti možnosti ugibajo. Neki trdijo, da se bodo Avstrijci postavili na noge, ako zagrmi. Želim, da bi se, pa hudo podvomim. Politično in narodno so v nacijzem naravnost zatelebljeni. Kakšen bi bil odpor zoper nekaj, kar jim je tako hudo pri srcu? Dalje je avstrijski katolicizem prav posebne vrste, bolj političen katolicizem, ker versko nikoli ni bilo trdno v Avstriji, vsaj inteligenca je bila že od nekdaj prepojena z liberalizmom, delavstvo je v območju materialističnega naziranja, in še med kmeti šivigašvagarija, ko prevladuje materializem.

V daljši dobi, ko bodo minuli medeni tedni, se glave morda malo ohladijo, ako pa udari Hitler takoj, utegne verski odpor izginiti, kakor je izginil ko jesenska megla pred soncem politični odpor. V rajhovski Nemčiji je preganjanje v teku, odpor pa le navidezen, ker tudi tam je Hitler še ves obdan s prav božanskim šajnom radi političnih uspehov v prid vsem Nemcem. Hitler ali stranka zna tudi počakati, to je dokazala in uspela.

*

Kakšne karte?

Vojska je kakor hazardiranje s kartami. Vsak hazardist skrbno pazi, da mu nihče ne pogleda v karte.

Na francoski teritorij je dvakrat priletelo do deset zrakoplovov, ki so metali bombe. V Parizu je veliko ogorčenje. Pravijo, da so neznana letala, pa tudi pravijo, da so nacionalistična letala. V Barceloni molčijo, ali pa pravijo, da so fašistična letala. Izgleda, da mora nekomu biti na tem, da razdraži Francijo. Ali draži Franco? Mogoče. Kdo vidi v karte? Malo je verjetno, da bi si Franco nakopal še Francijo, ki je tako že vsa zoper njega. Nacionalisti zanikujejo, da bi bila letala iz njih tabora. Veliko bi bilo pa lojalistom na tem, da se Francija zaplete v homatije. To je vrlo kočljiva točka pri zagonetnih letalih. Vidim še eno vest: Hitler skuša Francijo zaplesti v vojsko v Španiji, da jo tako razdvoji. To ni nemogoče.

Menda se vrši preiskava, morda odkrije karte, lahko pa skrije hazardist svoje karte, in mogoče je tudi, da preiskava ne bo ničesar odkrila, ker bi morda odkrila, česar noče odkriti.

*

Denar bo učil.

Naše šole stanejo silne vsote denarja, učijo pa bore malo. Zdaj hočejo izdati še dva miljona samole, da bi trenirali učiteljstvo. Ali ga bodo tudi naučili, da bi potem to učiteljstvo res učilo? Brezdvomno ne, ker denar ne more učiti.

Bistrejše glave dobro vidijo, da je z učenjem klaverno. To je razvidno iz odkritih priznanj raznih oseb, ki nikakor niso slepe za pomanjkanje pri resničnem učenju. To je razvidno iz izjav predsednika univerze v Rochestru, ali iz kritike o vrednosti učenja predsednika Hutchinsona na univerzi v Chicagu. Vsa mizerija je v tem, da naši moderni z zaničevanjem gledajo na preteklost, kakor bi prejšnje dobe sploh ničesar ne bile dale človeštvu, in se lotevajo ti moderni težkih problemov popolnoma iznova. Ampak ti problemi so bili že davno na dnevnem redu pri prejšnjih generacijah, in te generacije so jih rešile in so delale tudi pogreške, pa so se po izkušnjah izučile. Naši moderni delajo te pogreške enako iznova, ker se nočejo učiti iz izkušenj.

Denar imajo, izkušenj pa nobenih, ampak denar ne more dati tega, kar nudijo le dolge izkušnje. Marsikdo je šel ponosno na ulico, da se pokaže javnosti, pa je imel preklane hlače.

—o—

Nenavadna najdba

Iz Maribora poročajo: Ko je 12 letna šolarka Frančiška Kos pasla na Rdečem bregu pri Št. Lovrencu na Pohorju koze, je našla v gozdu na kupu kamenja človeško lobanjo, ki je ležala na precej strmem bregu. Orožniki, ki so bili o najdbi obveščeni in ki so pregledali ves teren, niso nikjer našli nobenih kosti, ki bi bile v zvezi z najdeno lobanjo. Lobanja je odrastlega človeka, ki najbrže izvira od kakega samomorilca,kateri je visoko v gozdu izvršil samomor. Našel ga ni nihče, pa je truplo trohnelo v gozdu, dokler se ni lobanja strkljala po bregu navzdol in se nazadnje ustavila na kupu kamenja.

KADAR PIJETE

Monarch pivo

pijete dobro in izborno pivo, skrbno izdelovano. — Vedno pazite, kako pivo se vam servira. — Na zapadni strani Chicage razpečava MONARCH PIVO

JOHN KOCHEVAR

West Side Distributor of MONARCH BEER

2215 W. 23rd St. Tel. Canal 6177 Chicago, Ill.

'ŽIVI IZVIRI'

je krasna knjiga, ki govori o trdnem rodu Brjanov. Zanimiva povest, ki more vsakega zanimati. Spisal jo je znani slovenski pisatelj IVAN MATIČIČ, ki je spisal knjigo "Na krvavih poljanah".

Knjiga vsebuje 411 strani, tiskana na finem knjižnem papirju, platnice klasično moderno opremljene, vezana v platno.

KNJIGA STANE S POŠTNINO

$2.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road -:- Chicago, Illinois

NOVI SVET je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo $2.00; za Kanado in inozemstvo $3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

V NAJEM ALI NA PRODAJ

prodajalna, ravnokar prenovljena. Pripravna za vsake vrste trgovine. Nizka najemnina. Vprašajte pri: Michael Kranjalis, 1943 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK IN KIRURG

1901 W. Cermak Road

CHICAGO, ILL.

Uradne ure: 1—3 popoldne in 7—8 zvečer izvzemši ob sredah.

Rezidenčni telefon: La Grange 3966

Uradni telefon: Canal 4918

PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: $2.00

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois